

ше цікавить якість поданих доказів, як певна процесуальна гарантія справедливості і вмотивованості рішення на основі цих доказів.

Підсумовуючи вищевикладений матеріал, можна прийти до висновку, що правильне розуміння сутності поняття доказів, їх процесуального змісту, а також їх властивостей є одним з найважливіших аспектів будь-якого судочинства, в тому числі і цивільного. І зумовлено це ефективністю доказів як інструменту, що детермінує виконання завдань цивільного судочинства в цілому і виконання завдань правосуддя в кожній конкретній справі, зокрема.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 06.01.2003 року № 435-IV, в поточній редакції від 27.04.2022 року, Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.
2. Коментар до ЦПК Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 т. / Заг. ред. С. Я. Фурси. К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2006. – Т. 1, 912 с.
3. Волкова Н. В. Щодо ознак достовірності та достатності доказів у цивільному судочинстві : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 15 трав. 2020 р. / відп. ред. М. Р. Аракелян. – Одеса : Гельветика, 2020. – Т. 2. – С. 330-332.

Науковий керівник: асистент Московчук Д. О.

Руснак Софія Василівна

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

РІШЕННЯ ТРЕТЕЙСЬКОГО СУДУ ТА ЙОГО ПРАВОВА ПРИРОДА

Визначення правової природи рішення третейського суду, загалом, як і інших інститутів третейського розгляду мало досліджено та дещо різняться відповідно до різноманітних поглядів дослідників. В цілому виділяють дві теорії, відповідно до яких трактується подальше розуміння сутності рішення третейського суду.

Договірна теорія – наголошує на тому, що таке рішення являється завершальним етапом втілення третейської угоди, відповідно має цивільно-правове підґрунтя.

Юрисдикційна (процесуальна) теорія – в цілому, ця теорія вказує на рівноцінність третейського та державного судових рішень.

Тож, через існування такої інформації вважаю доречним продовжити роботу у руслі безпосереднього розгляду основних складових рішення третейського суду як такого, для складання подальших висновків з цього приводу.

Перш за все варто згадати про класифікації третейського рішення, які визначено відповідно до формування самого третейського суду, його перспективи та іноземного досвіду у арбітражі, хоч і не всі вони визначені законом. *Так, наприклад, беручи до уваги об'єм обов'язків такого суду можна виокремити:*

- 1) рішення, винесені складом третейського суду в ординарній формі третейського розгляду (передбачено Законом України «Про третейські суди»);
- 2) рішення складу третейського суду, залученого в якості дружніх посередників;
- 3) рішення по справедливості.

Саме ж рішення приймається лише згідно проведеному аналізу всіх обставин провадження третейським суддею, який самостійно вивчив справу, або ж переважною кількістю голосів суддів при сумісному розгляді. Це оголошується при засіданні і власне суд має таку прерогативу, як оголошення тільки резолютивної частини. В такій ситуації, якщо самими сторонами не був узгоджений момент отримання рішення, то суд може надіслати його мотивовану частину у строк, який не перевищує п'яти днів з дня оголошення резолютивної частини рішення. У випадку, якщо сторона відмовляється отримати рішення або ж її неявки на саме засідання, де воно оголошується, копія примірники цієї сторони надсилається їй уже з спеціальною відміткою.

Для рішення обов'язкова письмова форма зазначення з підписами третейського судді, що самостійного розглядав справу, або ж усього суддівського складу. Також, до такого рішення додається письмова думка судді, що висловився окремо, якщо така є. Загалом, в рішенні виділяють вступну, письмову, мотивовану та резолютивну частини, проте, законом це не визначено.

Матеріали розглянутого провадження зберігаються у цьому ж третейському суді впродовж 10-ти років з дня оголошення рішення. Однак законодавством чітко не прописано хто і де саме має зберігати

такі матеріали. Існує лише одна двояка норма, щодо зберігання справ і подальшої видачі компетентними судами виконавчих документів, котрі стосуються цієї справи. Проте, одночасно, вона не вимагає видачі самих матеріалів третейської справи.

Якщо ж говорити про *законну силу рішень третейського суду*, то тут виходить доволі складна та неоднозначна ситуація. Загалом цивільно-процесуальне законодавство не оперує таким поняттям законної сили судового рішення, яке можна було б хоч якось співвіднести до третейського. Ні його основний закон (ЗУ «Про третейські суди»), ні Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» не містять таких даних. Тож, для визначення цього моменту варто вдаватися до трактовки норм закону і порівнянь іншими видами існуючих судів.

Якщо звернутися до ст. 187 ЦПК України, то можна зробити висновки, що для набрання законної сили рішенням державного суду необхідно, аби сам суд вказав про це у своєму рішенні. У той час, як третейському суду достатньо просто факту прийняття такого рішення, без відсилки на набрання законної сили.

Також, варто згадати ст. 464 ЦПК України, яка зазначає, що рішення іноземного суду (в тому числі іноземних міжнародних арбітражів) допускається висунення до примусового здійснення в Україні протягом трьох років з дня набрання ним законної сили. Як бачимо, для третейського суду знову чітко не прописано визначення набрання законної сили та його строки, а отже, можемо говорити про набуття рішенням такої сили відразу після його проголошення.

І останньою, вирішальною, нормою, яка дасть нам змогу стверджувати вищезазначений переконання, буде ст. 45 ЗУ «Про третейські суди». Дана норма зазначає ким має бути винесене таке рішення, а також й про момент надсилання сторонам такого рішення і як наслідок його виконання. Це, у черговий раз, дає нам змогу говорити про набрання рішенням третейського суду законної сили одразу після його проголошення судом.

Якщо звернути увагу ще й на те, що визначаючи зміст законної сили вказують на необхідність статичного (остаточність судового рішення) та динамічного (обов'язковість судового рішення) елементів (що властиве рішенням третейського суду), та вищезазначені факти, можемо говорити про те, що поняття законної сили рішення третейського суду має дещо більш специфічний характер, аніж поняття законної сили державного суду.

І, власне, досліджуючи вище вказані теорії, які стосуються юридичної природи рішення третейського суду та усіх приведених фактів, характеристик самого рішення, аналізу нормативної бази можна зробити висновок, що юридична природа рішення третейського суду має, все ж таки, змішаний характер, оскільки йому притаманні як договірний, так і юрисдикційний характер, оскільки воно має як матеріальні так і процесуально-правові елементи.

Відповідно до всіх зроблених висновків та аналітичних стверджень можемо сформулювати поняття рішення третейського суду, тож:

Рішення третейського суду – це юрисдикційний правозастосовчий акт, прийнятий недержавним органом, обов'язковий виключно для сторін спору, що може бути забезпеченим примусовою силою держави, в якому визнається існування чи відсутність між сторонами певних правовідносин.

Список використаних джерел

1. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2004 р. № 1701-IV (із зм. і доп.). Відомості Верховної Ради України. 2004. № 35. 412 с. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>
2. Бут І. О. Розгляд цивільно-правових спорів третейськими судами в Україні : монографія / Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2016. 212 с.
3. Лис Г. І. Арбітрабельність спорів: порівняльно-правовий аспект. Науковий вісник ужгородського національного університету : Серія «Право». / Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т. Т. 4. Ужгород, 2012. № 19. 282 с.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Сулейманова С. Р.

Самойлова Олена Сергіївна

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ТРЕТЕЙСЬКІ СУДИ: ПРОВА ПАРИОДА ТА ПЕРЕВАГИ

Розвиток альтернативних методів (способів) вирішення спорів є необхідною передумовою створення ефективної та працюючої системи захисту порушених, оспорюваних або невизнаних суб'єк-